

tekstil

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR. YIL: 5 SAYI: 77. 20. OCAK 1974

**İNSANCA YAŞAMI
ENGELLEYEN
ZİNCİRLER
KIRILACAKTIR**

**1974
KAPİTALİZMİN
ÇÖKÜNTÜ
YILI OLACAKTIR**

**HÜKÜMET Mİ, ZORAKİ NİKAH MI ? -
HALKA AÇIK ŞİRKETLER - KAPİTALİZM
NEDİR? - PETROL**

AİDAT SENDİKACILIĞI

Elbetteki Sendikalar Sermayedar Sınıfı karşısında mücadele vermek ve ayakta kalabilmek için Üyelerinden belirli oranlarda aidat alırlar.

Bu aidatlar Üyelerinin Politik bilince kavuşturulmasında yardımcı olacak yayınların çıkmasına, Eğitim seminerlerine ve Grev'lere harcanır.

Üyelerden alınan aidatları yine üyelerinin kurtuluşu için harcayan sendikalara Devrimci İşçi Sendikaları denir.

Bir de; İşçi Sınıfının sarı sendika dediği İşverenlerin hizmetinde, Sınıflarından kopmuş, Sınıflarına ihanet içinde olan, Üye aidatlarını talan etmeyi meslek edinmiş menfaat şebekelerinin oluşturduğu sendikalar vardır.

Bu tip sendikalara AİDAT SENDİKALARI, SARI SENDİKALAR denir. Aidat sendikaları bir avuç yöneticinin ekmeği kapısıdır. Tek düşünceleri gitsin-gelsin paralar, harcırahlar, yolluklar, 10 bin TL. aylıklar. İşçi Sınıfı sömürülüyormuş, eziliyormuş, üyeler isten atılıyormuş onların umurunda değil.

Türkiye'de bu tipik Sendikacılığa örnek Türk-İş'tir. İşkolumuzda da en somut örnek Teksif'tir. Yıllardır üyelerine ihanet içindedirler. İşçi sınıfını partiler üstü yutturmacasıyla avutmak isterlerken, kendileri Sermayenin Partilerinden milletvekili olmaktadır.

TEKSİF ÜYELERDEN KESTİĞİ AYLIK AİDAT'IN DIŞINDA HER YIL BAŞINDA DAYANIŞMA AİDAT'I ADI ALTINDA BİRER YEVMIYE KESMEKTEDİR. Bu kesilen paralar nereye gitmektedir? Hiçbir tutarlı grev yapılmamıştır ve yapılmamaktadır. İşçi Sınıfına ve üyelerine kurtuluş yolu ve yöntemi gösterecek bir yayın organı dahi çıkartılmamaktadır. Peki, niçin kesilmektedir bu dayanışma aidatları? İşçi Sınıfı sonsuza dek oyalanıp aldatılamaz. İşçi Sınıfı için «Hadi canım sende, onların aklı bir şeye ermez.» diye düşünenler nasırlı ellerin tokadıyla uyanınca şaşkına dönecekler saltanatlarının son bulduğunu göreceklerdir. İşçiden yana Devrimci Sendikalar Devrimci İşçilerin mücadelesiyle güçlenecektir.

SİZDEN... SİZE...

Sendikamızdan Haberler

ÇATALCA BOĞAZIÇI İPLİK İŞVERENİ İLE SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ BAŞLADI

Boğaziçi İplik Sanayiinde çalışan 300'ü aşkın işçi kardeşimizin bilinçli ve kararlı mücadelesi sonucu sendikamız işyerinde toplu iş sözleşmesi yetkisi almıştır. İşverenin ve uydusu durumunda olan Teksif'in oyunlarını yenmesini bilen Boğaziçi İplik sanayiinin yiğit işçileri şimdi de başarılı bir sözleşme için görev başındadırlar. Geçtiğimiz hafta işverene üyelerimizin hakları ile ilgili 62 maddelik bir teklif tasarısı sunulmuştur. Sözleşme görüşmeleri ile ilgili tüm gelişmelerden üyelerimiz bilgi sahibi edilecektir.

ERGÜL TRIKO'DA GREV OYLAMASINA GİDİLİYOR

İşverenin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması üzerine sendikamızın grev hakkı doğmuştur. Önümüzdeki günlerde işyerinde grev oylaması yapılacaktır. Grev oylaması kazanıldığı takdirde işveren sözleşme görüşmelerine yanaşmazsa greve gidilecektir.

İSAK ANTEBİ'DE SÖZLEŞME İMZALANDI

İsak Antebi işyerinde çalışan üyelerimiz adına

başarılı bir sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme ile üyelerimize üstün haklar sağlanmıştır.

**ÖR-İŞ HILLEL
ERGÜR KOLL.
ŞTİ.
KONAK
TÜLPERDE
FOMTEKS**

İşyerlerinde sendikamız toplu iş sözleşmesi yetkisi almıştır. İşverenler toplu sözleşme görüşmelerine davet edilmiştir.

ÇERKEZKÖY ŞUBEMİZ AÇILIYOR

Çerkezköylü üyelerimizden bir grup.

AKİP VE NARİN İŞVERENLERİ İŞVEREN SENDİKASINA GİRDİ

Bu iki işyerinde çalışan üyelerimiz adına toplu iş sözleşmesi işverenler sendikası ile başladı. İşverenler sendikasına 62 maddelik teklif tasarısı sunuldu. Çerkezköylü tekstil işçileri başarılı bir sözleşme için tam bir dayanışma içindedirler. Üyelerimizin bu güçlü dayanışması karşısında Akip ve Narin işverenleri işveren sendikasına girmek zorunda kalmışlardır. Bundan böyle sendikamızın Çerkezköy'deki çalışmalarını, oluşturulacak olan bir şube yönetim kadrosu yürütecektir. Genel Merkezin de desteği ile perçinlenecek olan bu kadroya görevlerinde başarılar dileriz.

ADANA ŞUBEMİZDEN...

ÇİRCİRLARDA ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI GENİŞLİYOR

Adana Çırçır şubemizin çırçır işyerlerinde yürüttüğü örgütlenme çalışmaları büyük bir gelişme göstermektedir. Son olarak Kanaat Çırçır, Güneşli Çırçır, Adana Sanayii, Kerim Nisanoglu işyerlerinde toplu iş sözleşmesi yetkimiz kesinleşmiştir. Önümüzdeki günlerde 10'a yakın işyerinin de yetkisi kesinleşecektir. Yetkimiz kesinleştiği işyerlerinde üyelerimiz adına toplu sözleşme

görüşmelerine başlanacaktır.

Çukurova'da uygulanan yasa dışı baskı ve işçi kıyımına rağmen yiğit tekstil işçileri haklarını savunmada kararlıdır.

Bütün engellemelere, baskılara, tehditlere rağmen yiğit Çukurova'lı tekstil işçileri gerçek sendikaları TEKSİTL saflarında haklı mücadelelerini sürdürmeğe kararlıdır.

GAZİANTEP ŞUBEMİZDEN...

9 İŞYERİNDE YETKİMİZ KESİNLEŞTİ

Gaziantep'te tekstil sanayii gelişirken sendikamız Tekstil de hızla örgütlenmektedir. Örgütlenme çalışmalarının hız kazanmasının yanı sıra Gaziantep yönetici kadromuz takviye edilmektedir. Vatani görevinden yeni dönen eski şube sekreterimiz Muzaffer Subaşı, tekrar sendikamızda görev almış, ve diğer yönetici arkadaşlarla birlikte bir örgütlenme seferberliğine girişilmiştir.

Tekstil sanayinin geliştirdiği Gaziantep'te önümüzdeki günlerde yeni dokuz işyeri daha üretime geçme hazırlıkları içindedir. Bu işyerleri; Okan Konukoğlu, Hilmi Hasar, Asım Kaleoğlu, Hayri Yetkinşekerci, Hayri Hüyüköğlü, Altın Koza, Hilâl İplik'tir. Adı geçen işyerlerinde, çalışanların Tekstil'e kayıtları yapılmaktadır. Üretime açılan işyerlerinin toplu sözleşme çağrıları yapılacaktır.

İZMİR ŞUBEMİZDEN...

ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI HIZLANDI

Sendikamız TEKSİTL'in İzmir şubesi son aylarda yoğun bir örgütlenme çalışmasına girmiştir. Sendikası işyerlerinin sendikamız çatısı altında toplanmalarının yanı sıra, işveren dostu sarı sendika TEKSİF'in zulmünden bıkan işçiler, toplu olarak Teksif'ten kopup gerçek sendikaları Tekstil saflarına geçmektedirler. Bunun en güzel örneğini Sümerbank işçileri vermişlerdir.

Sendikamızın ör-

gütlenme çalışmalarının hız kazanmasına paralel olarak yönetim kadrosu da güçlendirilmiş ve yeni kurucu şube yönetim kurulu göreve başlamıştır.

Kurucu kurulda, Kemal Keskin, Turgut Özkan, İrfan Fünay, İlyas Mutlu, Hüseyin Gür, Murat Gökdere, Mustafa Manas, Mef-tun Uyulgan, Süleyman Özdemir, Ramazan Zararsız, Fatma Çatıkkaş, Abdullah Bebek görev almışlardır.

ELÂZİĞ ŞUBEMİZDEN ...

ŞUBE KONGRESİ YAPILIYOR

Elâzığ şubemizin olağan genel kurulu 27 Ocak 1974 tarihinde yapılacaktır. Genel kurula

Genel Başkanımız Rıza Güven de katılacaktır. Genel kurulda görev alacak arkadaşlara şimdiden başarılar dileriz.

HÜKÜMET Mİ,

Kuruldu, kuruluyor; birinci tur, ikinci tur; millî tip, millisiz tip derken aradan tam üç ay geçti seçimlerden bu yana... Ve CHP-MSP'nin anlaşması sonucunda hükümetin kurulması aşamasına varıldı.

Dergimizin geçen sayısında siyasal havanın «yeni bir seçime doğru» olduğunu söylemiş ve fakat tedbiri elden bırakmayarak şunları yazmıştık:

«... İşte gerçekten tarihi bir dönemi belirleyen hükümet kurulması sorunu böylesine çekişmeli, çelişmeli ve politikacıları taniye aşamalardan geçerek şimdilik «geçici hükümet», «seçim hükümeti» sonucuna varmıştır. Şimdilik diyoruz, bilindiği gibi ülkemizde politikacının akşamdan sabaha değişene yapacağını saptamak vatanlaş için zorlaşmıştır...

Gerçekten de, seçim sözünün ortaya çıkmasıyla partilerde kaynaşma başlamış, Cumhurbaşkanı'nın Naim Talu'ya seçim koşullarını da içerecek bir «millî hükümet» görevi vermesi üzerine sağ partiler büyük telaşa girmişlerdi. Naim Talu'nun birbiri üzerine turlamaları da sonuç vermeyince, CHP'nin MSP ile dirsek temasları geliştirilmiş ve sonuçta bir ortaklığın kurulmasının temel anlaşmasına varılmıştır. Aktarılan bu hava üzerine de, Cumhurbaşkanı, CHP genel başkanı Bülent Ecevit'e ikinci kez hükümeti kurmak görevini 15 Ocak günü vermiştir.

ZORAKI NİKÂH MI?

CHP-MSP arasında oluş-

Başbakan Ecevit

turulan hükümet ortaklığının bir zoraki nikâh olduğuna basınıımız yer vermiştir. Bu zoraki nikâha her iki partinin bazı temel ve genel nedenlerden başvurduğu zaman içinde daha iyi anlaşılacaktır. Sağ partilerin birleşime girememesi, MSP'nin mahalli seçim sonuçlarından ürkmüş bulunması, CHP dışındaki partilerin yeni bir seçimden korkmaları zoraki nikâhı yaratmış, sağ partiler de nikâha bir anlamda ses çıkartmamışlardır. Bunlara ek olarak, hükümet bunalımının siyasal deyişle «rejim» bunalımına geçmesi korkusu da elleri ve ayakları çabuklaştırmıştır.

KİM KÂRLI?

Kuşkusuz ülke yönetimi söz konusu olduğunda siyasal

Zoraki nikâh

ZORAKI NİKAH MI?

Başbakan Yardımcısı Erbakan

partilerin parti çıkarlarının ötesinde düşünmeleri zorunludur. Ne varki, dün sağ bir koalisyon neden olan MSP'nin bugün sol bir parti ile ortaklık girişimindeki çelişkinin ortadan kaldırılması zordur. Politikacı başka bir aşamaya vardığında bunun açıklamasını halka şirin gelecek biçimde yapabilir. MSP

yeni bir seçimden ürkmüştür. Kuşkusuz, böyle bir ortamda, seçimi amaçlayan CHP-AP ortaklığının seçim yasalarında yapabileceği değişikliklerle yeni bir seçim kararına varmaları MSP'sini iyice ufaltabilirdi. Üstelik sağ bir koalisyonda karşılaştığı tehlike, CHP ortaklığında sözkonusu değildir; CHP, MSP'nin oksijen çadırı olacaktır. Ne varki, böyle bir iktidar deneyi MSP'ni kamu oyu önünde bütün niteliğiyle kavrattırarak, bir bunalım dönemindeki MSP manevraları bundan böyle geçerli olamayacaktır. Şu ara devre yönünden MSP şimdilik kârdır.

CHP'nin MSP ile ortaklığında ise terimiyle «fedakârlık» açıktır. Bu dönemde yapılacak yeni bir seçim CHP'ni iktidara tek başına yaklaştırabilirdi. Ne varki, seçime gidecek yolun nelere açık, nelere kapalı olduğunu bilebilmek bugün için zorlaş-

mıştır. Beklenen, Türkiye'yi belli oranda bu çıkmazdan düzlüğün eşğine getirebilecek bir iktidar uygulamasıdır. Koşullar buna elverişli olmamakla birlikte, umut da yitik değildir.

Kendi türünde, ülkemiz yönünden bir hayli değişik bir iktidar ortaklığının, iki parti arasında protokola bağlanması beklenen genel af, seçim yasası değişikliği; mali tedbirler ve adil bir vergileme; kooperatifçiliğin halkçı biçimde işlerliliği; eğitimin ve adaletin düzeltilmesi, çağdaş koşullara uyabilecek bir karma ekonominin gerektirdiği sosyo-ekonomik tedbirlerin alınması, toprak reformu, yerüstü ve yeraltı kaynaklarımızın değerlendirilmesi konularında ne denli bir çözümü gerçekleştirebileceği gelecek günlerimizin merakı olacaktır.

Zoraki nikâhın ulusumuza yarar getirmesidir şimdiki dileğimiz.

İÇİNDE BULLUNDUĞUMUZ HÜKÜMET BUHRANINI ÇÖZMEK İÇİN CANLARINI DİŞLERİNE TAKAN PARLAMENTERLERİMİZİ ÇÖZMEK İÇİN KALKIP MECLİSE BİTTİK. SALONA İŞİRDİĞİMİZ, CE GÖRÜĞÜMÜZ MANZARA, ÖĞRETİMİNİN GELMEYİP DERSİN BİR GEÇTİĞİ ESKİ OKUL GÜNLERİNİ HATIRLATTI BİZE.

DAHA SONRA MECLİS KİLİSLERİNDE DOLUŞUP SON GÜNLERDEKİ GELİŞMELERİ ANLAYIŞIM DEĞİŞİMİNDE HARARETLE MEMLEKET MESELELERİNİ TARTIŞAN PARLAMENTERLERİMİZDE RAŞTADIK...

BU ARADA MECLİS BAŞKANLIĞI SEÇİMİ İÇİN TUZLARA DEVAM ETME ÇALIŞMARI VARDI. İÇERDE TURLAR DEVAM EDEYERDİN, MECLİSİN DIŞINDA ÖYLE TURLAR VARDI KI, BİZİM GÖRÜĞÜMÜZ GİBİ ONLARI İNŞALLAH SAYIN PARLAMENTERLERİMİZ DE GÖRÜŞLERDİR.

RIZA GÜVEN

YASALARIN

Genel seçimlerden çikali üç aya yaklaştı. Çözüm bekleyen toplum sorunlarına hergün yenileri ekleniyor. Hergün yazma olanağı olmadığı için ayda bir yayımlanan Dergimizde hangi soruna değinmek gerektiğini düşünürken bunalyoruz. Üç gündür düşünüyordum. Bir sayıda çözüm yolu bulunamıyor. Hükümet sorununa mı, dünyayı yerinden oynatan petrol ambragosuna mı? Son fırsatlardan yarralanarak Türkiye'yi yaşanmaz ülkeye dönüştüren aracı, tefeci, karaborsacı vurguncuların yarattıkları hayat pahalılığına mı, büyük hödinglerin halka açık şirketlere dönüşme yutturmacası ile topluma atmak istedikleri yeni kazıklara mı, bozuk düzenin yarattığı sayılmakla bitmeyen dertlerinden hangisine değinelim

Genelde tüm siyasal partilerin iktidar olmak için seçim propagandalarında geçerli bir silah olarak kullandıkları sosyal güvenlik ve işsizlik sorununu ele alarak bazı, çözüm yollarını önermek istiyoruz bu yazımızda. Böylece hem milyonlarca işsizin bulunduğu ülkemizde küçük bir oranda da olsa bir kısım işsiz iş sağlamanın yollarını göstereyim, hem de Anayasamızın eşitlik ilkelerine ters düşen bazı yasaları gözler önüne sererek siyasal partilerimize yol göstermeye çalışalım. Bakalım hangi siyasal parti bu soruna çözüm bulmak cesaretini gösterecek. Çalışanların yaşlılıklarını güvence altına almak amacı ile kurulmuş bazı kurumlar var Türkiye'de. Bu kurumların yasalarını TBMM. çıkarmıştır. Bunlardan biri T.C. Emekli Sandığı'dır. Bu sandık, devlet memurlarının yaşlılık dönemini güvence altına almayı amaçlamıştır. Bunu izleyen S.S.K. işçilerin, BAĞKUR ise hiçbir işverene bağlı olmaksızın çalışan ve yanında başkalarını da çalıştıran iş sahiplerinin yaşlılıklarını güvence altına almayı amaçlamıştır. Bu sos-

yal güvenlik kuruluşlarının bir başka amacı daha var. Bu da iş gücünü yitiren insanların emekliye ayrılmaları nedeni ile açılan yerlere yeni iş güçlerini yerleştirmektir.

Şimdi tersinden başlayarak eleştireceğimiz bu kurumların yasaları arasındaki çelişkileri inceleyelim. Bağkur'a bağlı olarak çalışan iş sahiplerinin emekliye ayrılabilmesi için işlerini terketmeleri gerekmektedir. Bunların işlerini eş ve çocuklarına devretmeleri, ortaklık kurarak başkalarını çalıştırıp, gelirden yararlanmaları olanağı ellerinden alınmamıştır. Sosyal Sigortalar Kurumu'na bağlı olarak çalışanlar emekli olduktan sonra meslekleri ile ilgili hiçbir işyerinde çalışamazlar. Çalışmağa başladıkları anda emekli aylıkları kesilir. T.C. Emekli Sandığı'na ve benzeri kurumlara bağlı olarak çalışırken emekliye ayrılan devlet memurlarına gelince, onlar Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamındaki işlerde rahatça çalışabilmektedirler. Yasalar arasındaki bu çelişkilerin Anayasa'ya aykırılıktan başka çeşitli sakıncaları da var. Yüksek öğrenim yapmış yüzbinlerce genç işsiz dolaşırken özel sektörde ve Sosyal Sigortalar kapsamına giren kamu kesimindeki işyerlerinde onbinlerce emekli memur çalıştırılmaktadır. Bunların çoğu asker ve polis emeklisidir. Bundan ne çıkar demeyelim. Derinliğine eleştirir, araştırırsak bunların Devlet görevlisi oldukları zaman bu işverenlerin yararına büyük tavizler sağlaması karşılığında bu işleri sağladıklarını görebiliriz. Bunun doğal sonucu olarak Devlet görevlilerinin emekliliklerinde çalışacakları işyerini ayarlamak için yetkilerini kötüye kullandıkları, hem devleti zarara soktukları, hemde toplumun bir kesimine zararlı oldukları ortaya çıkar. Son yıllarda Türkiye'nin geçirdiği sıkı yönetim dönemlerini eleştirirsek çok önemli görevlerde

ÇELİŞKİLERİ

bulunmuş, işçi işveren arasındaki demokratik kavgalarda aracı olmuş kişilerin haksız ve taraflı tutumları karşılığında emekli olduktan sonra çalışmak üzere yüksek gelirli işleri sağladıklarını görürüz. Bunlar, işsizler ordusundaki onbinlerin ekmeğini ellerinden almakla da kalmazlar. Devlet hizmetindeki tanıdıklarını etkileyerek zararlı eylemlerini sürdürmekle haksızlık ve kötülükleri devlet hizmetindeki yarınki emeklilere de yaptırırlar. Yasalardaki bu çelişkilerden yararlanma olanağı Devlet hizmetlerindeki önemli görevlerde bulunan kişilerin çıkar bilinçlerini gıdıklamakta, yarınları için yatırıma yöneltmektedir. Bunun sonucu olarak yasalar tam ve çeşit olarak uygulanmadığından toplumun büyük kesimi ezilmekte, bunalım hızla artmaktadır. İşyerlerine şöyle bir göz atarsak kilit noktalarında ya emekli albayları, ya polisleri ya da çalışma bakanlığından ayrılmış, yeni işlerinde yeteneksiz emekli memurları görürüz. Emekliye ayrıldıktan sonra da çalışmaya gücü olanların bazı işler yapması kalkınmış ülkelerde olağan ve de yararlı bir davranış sayılabilir. Ne var ki Türkiye gibi geri kalmış, milyonlarca insanın dış ülkelerde çalışma olanağı bulmak amacıyla kuyruğa dizildiği bir ülke için son derece gülünç olur. Kalkınmamızı engelleyen bu çok zararlı, zararlı olduğu kadar da tehlikeli olan bu çelişkilerin giderilmesi devlet için kaçınılmaz bir ödevdir.

Devlet yöneteceğiz, toplumun yüzünü güldüreceğiz diye üç ay önce Türk seçmenlerinin karşısına çıkarak oy toplamağa çalışan siyasi partilerin önemli toplum sorunları arasına bunu da katıp ivedilikle ele almaları gerekmektedir. Böylece devlet düzenindeki bozukluklardan biri düzelmiş olduktan başka işsizlikten kırılan onbinlerce insana iş sağlanmış olacaktır.

ALMAN ÇALIŞMA BAKANI TÜRK HEYETİNİ KABUL ETMEDİ

Alman hükümetinin 23 Kasım'da aldığı yabancı işçi getirtmeme kararı karşısındaki telaşa kapılıp, bu kararın Türkiye'yi etkilemesini önlemek, Almanya'da bulunan Türk işçilerinin haklarını korumak için Türk hükümeti tarafından gönderilen heyeti Alman Çalışma Bakanı Valter Arendt kabul etmemiştir. Gönderilen heyet ancak Çalışma Bakanlığı Yardımcı İşler Dairesi Genel Müdürü ile görüşebilmiştir.

Türk heyetinin gelişini tebessümle karşılayan Alman yetkilileri, «Gelen heyet bizden ne istedi anlayamadık. Bizim 1974 yılında çözümlenemeyen zorunda olduğumuz büyük problemler, çığ gibi büyüyen işsizlik, ekonomik durgunluk varken Türkler niye bize haber vermediniz diye soruyorlar. Alman hükümeti ancak Alman işverenleri isterse yabancı işçi getirebilir. Biz kimseye sen Alman işçisini çalıştırma da, yerine Türk işçici çalıştır diyemeyiz.» şeklinde konuşmuşlardır.

İşsizlik tehlikesinin büyüdüğü Almanya'da çalışan Türk işçileri, hükümetin kendileri ile ilgilenmesini beklerken, Çalışma Bakanlığı yetkilileri aralarında sandalye kavgası yapmaktadır. Çalışma Bakanı tarafından usulsüz bir şekilde yüksek maaşla Çalışma Müşaviri olarak Almanya'ya gönderilen, Almanya'da rezaletler çıkarmaktadır.

En son Alman Dış İşleri Bakanlığında Türk işçilerinin sorunlarını görüşmek için yapılan yemekli toplantıya çağrılmadığı halde giden Evliyaoğlu, Türk heyetini temsile kendisinin yetkili olduğunu önem sürerek rezalet çıkarmıştır.

Protokolde Türkiye'yi temsilen Bekam Biloloğlu çağrıldığı halde, Evliyaoğlu da gerçek temsilcinin kendisi olduğunu öne sürerek oturulacak sandalye yüzünden sert tartışmaların çıkmasına sebep olmuştur.

Bundan bir süre önce de Almanya'da yapılan bir açık oturumda Türkiye'yi temsilen konuşacak olan Almanca bilen Beham Bilaloğlu'nun üzerine yürümüştür. Olay Almanlar tarafından hayretle izlenmiştir.

Koyun can derdinde, kasap et derdinde demiş atalarımız. İşsiz kalma tehlikesi içinde bulunan işçilerimizin haklarını korumak için gönderilen onbinlerce lira aylıklı memurların Almanya'da yaptıkları işler bunlar işte...

kim kime açık ?

Siyasal hayatımızın bir dar boğazda, ekonomimizin çıkmazlarda bulunduğu sırada bir de gördük ki, gazetelerimiz çarşaf gibi reklâmlara yer vermektedir. Yeni yılın büyük bombasını özel sektör patlatıyor ve halkı yeni bir piyanganonun haberiyle umutlandırmaya başlıyordu. Bu yeni piyanganonun adı «Halka Açık Şirketler» di.

hatırlarmısınız ?

Bundan birkaç yıl önce, bilmem aklımızda kaldı mı, arsa almadan, gerekli girişimler bulunmadan bir büyük şirket verdiği boy-boy ilânlarla halkımızı konuta karıştırmak için yaygaraya başlamıştı. Ve de kira derdinden, geçim bunalımından çıkmazlar içinde olan vatandaşlarımız bankalardaki yılların emeği üç beş kuruşlarını alarak koşmuşlardı bu şirketlerin kapılarına. Şimdilerde bu ilânları boy-boy yayınlayan içi boş olmasına karşın çok satan bir gazete bunun bir yutturmaca olduğunu ele almış ve furyayı durdurmuştu. Daha bu girişim başlangıçta olduğu için de büyük vatandaş kesimi kazık yemekten kurtulmuştu.

daha ustaca bir halkçılık

Devlet kapitalizminin yarattığı ve 1950'lerde gemi azağı olarak gittikçe büyüyen sermayedarlarımız kendi kendilerine «millilik» kararı mı verdiler, yoksa yılların sömürsünün «vicdan azabı» içinde halkı düşünmeye mi? karar verdiler de, halka açılmak için yaygarayı basıyorlar. Sermayenin uluslararası bir niteliği vardır ki, nerede olursa olsun değişmez. Sermaye toplum için girişimde bulunmaz, salt kendisine, yani kâ-

ra dönüktür. Kapitalist düzenin bunun dışında bir amacı olduğunu savunmak saflıktan başka şey değildir, ya da yutturmaca tezgâhlanıyor demektir. Fiatlar düşmesin diye Brezilya'da kahveyi denize dökenler, balık ürününün bolluğu karşısında denize el atmayanlar aslında kapitalist düşünceye uygun davranmaktadırlar. Kapitalist düzende insanın refahı için değildir üretim, pazar içindir, yani kâr için üretim yapılır; şu hale göre de, kapitalist üretim biçiminde insançılık aramak boşunadır. Tersine olsaydı, yani insançıl yönü bulunsaydı kapitalist düzenin dünyanın bir yöresinde açlıktan insanlar kıvrılırken, diğer yöresinde balıklar denize dökülmez, buğdaylar yakılmaz, iç rahatlığıyla riskiler, şampanyalar yudumlanmazdı.

İşte böylesine halktan uzak bir ekonomik düzen, şimdilerde çarşaf çarşaf reklâmlarla insançıl, halkçı bir amaç içindeymiş gibi yaygarayla yutturulmaya çalışılıyor. Neyseki halkımız, yılların kazık birikiminden dolayı bu kez daha temkinli, daha düşünceli...

amaç para toplamak

Hiç kıvrılmaya gelir yönü yok bu işin. Kesin bilelim ki, kapitalist hep ucuz kaynak arar daha büyümek, daha sömürmek için. Dün teşvik tedbirleriyle ucuza arsa, su, elektrik, vergisiz yatırım elde edenler, bugün de ucuz faizli ve rizikosuz para bulmanın çabası içindeler. Bankalardan kredi alırlar, şu veya bu yoldan pahalıya patlar; üstelik de vadesinde ödenme zorunluğu vardır. Ama araya paravan şirketler koyarak halktan büyük vaatlerle topladıkları paranın kendilerine riski yoktur. Bir-iki yıl üstelik ara şir-

ketler eliyle fazla alışkanlık yapmayacak dozda kâr da dağıttılar mı, ömrü billah tepe-tepe halkın parasını, kendi kârları için kullanırlar. Halkın bu şirketlerin yönetime katılma olanağı da yoktur, bilirler sermayedarlarımız %51, %49 hisse oyunlarını. Ardından, eğer halkı bu yolla yanlarına alabilirlerse, devlete tazyik yolunu da uzun bir süreç için ele geçirmiş olurlar. Giderek halkı da kıvrıntılar dağıtarak kendi sistemleri içinde critmiş olurlar. Bir kârları da, işçi sınıfının sınıfsal çıkarları karşısında halkı karşılarına dikme olanağıdır. Gördünüz mü, sermayenin tek adımda ne kadar mesafe alabileceğini.

Görevleri ne ki ?

Reklâmlardan, televizyon seslenişlerinden öğrendiğimize göre, halkı girişimleriyle kaynaştırarak kâr dağıtmak yoluyla ülkede sosyal adaleti de sağlayacaklarmış. Böylece hızla kalkınırken, sosyal adalet de elde edilecekmış. Devletten teşvik tedbirleri, halktan ucuz işgücü ve de ardından ülke kalkınmasıyla, sosyal adalet türküsü. Görevleri ne oluyor? Girişimleri planlıyorlarmış, bunun için önemli kişilermiş. Halkta ve devlette öylesine idareci, iktisatçı varki, bu özel girişimciler ortadan çekilse, hiçbir eksiklik duyulmayacak. Özel girişimcilerin söylediklerinden anlıyoruz ki, biz gelmişiz devletçi bir düzenin eşiğine, sadece üretim mekanizmasını kâra değil, halka dönük biçimde kavuşturmak kalıyor. O zaman sermayedarlarımıza gösterilecek bir yol var: Çekilsinler ortadan, gereksizliklerini kendileri kanıtıyorlar çünkü.

Abdullah Sert

GENERALİM TANKINIZ NE GÜÇLÜ

Tankınız ne güçlü, generalim,
Siler süpürür bir ormanı
Yüz insanı ezer geçer
Ama bir kusurcuğu var,
İster bir sürücü.

Bombardıman uçağınız ne güçlü, Generalim,
Fırtınadan tez gider, filden zorlu
Ama bir kusurcuğu var;
Usta ister yapacak.
İnsan dediğin nice işler görür, Generalim,
Bilir uçmasını, öldürmesini, insan dediğin,
Ama bir kusurcuğu var;
Bilir düşünmesini de

Berthold BRECHT

ATEŞ

Bir Oyun Oynanan
Aktör Gizikis - Papodopulos
Sermayenin temsilcisi Hükümet,
Zincire vurulan HÜRRIYET.
Yürüdü
Özgürlüğe susamış Halk
Zincirleri kırmak için,
Faşist!ler sattılar Hürriyeti
Dolar - Drahmi
Bir mitralyöz Amerikan yapısı
Bir komut vahşetin çağrısı,
«ATEŞ»

Hürriyete susamış,
Bir genç işçi,
Düştü toprağa
Yumruk vurdu eller
Selâm zülme karşı direnenler,
Ölmesini bilmiyenler,
Hür yaşıyamazlar.
Binlerce el
Binlerce yumruk,
Bir kahpe düzen,
Bir mitralyöz,
Bir komut vahşetin çağrısı
«ATEŞ»

Hürriyete susamış,
Bir genç işçi
Düştü toprağa,
Ölmesini bilmiyenler,
Hür yaşıyamazlar.

E. Nedim GÜLKAC'

«Halka açık şirketler» tuzağı

Son günlerde, günlük gazetelerin tam bir sayfasını kaplayan çarşaf çarşaf ilanlar çıkmaya başladı. «..... Şirketimiz halka açılıyor» Gazetelerin ön sayfalarında iri yazılarla şirketlerin halka açıldığını bildiren haberler, demeçler, yorumlar, yer alıyor.

HİKÂYENİN ASLI NE?

Bir avuç çıkarıcı parababasının yoksul halkımızı durup dururken düşünmeside nereden çıktı? Günlük gazetelerin tam sayfalık ilanı 20.000 liradan az değildir. İlan tek gazetede de çıkmıyor. Günde en az 5 - 10 gazetede çıkınca günlük ilan masrafı 200 bin liraya yaklaşır. Bu ilanlar 15 - 20 gündür yayınlanmakta, belki daha günlerce yayınlanmaya devam edecek. İlan verilecek paranın tutarını varın siz hesap edin. Hiçbir parababası durup dururken milyolarca lirayı bulan ilan masrafı yapmaz. Bunun altında bir çapanoğlu yatsa gerek.

EŞELEME

ÇAPANOĞLU ÇIKAR

Konuyu biraz eşelersek parababalarının gerçek amaçları ortaya çıkar. Sermaye çevreleri son günlerde bir açmaz içindedirler. Çünkü, günden güne gelişen hayat pahalılığı, enflasyon, işsizler ordusunun çığ gibi büyümesi; her geçen gün biraz daha sefaletin batağına saplanan halk yığınlarının çıkarlarının bilincine varmaya başlaması, sermaye partilerinin tuzağına düşmeyip

çıkartlarını savunan partileri desteklemesi (son genel ve yerel seçimler örneği) sermaye çevrelerini iyice köşeye sıkıştırdı.

Büyük sermaye çevreleri gelişen yeni duruma göre sömürü planlarını yeni şekle uydurmak zorunda kaldılar. «Halka açılma» adı altında bir girişimde bulunarak bir taşla iki kuşurma hesabını yapmışlardır!

1 — Ekonomik açmaza, önlenemeyen enflasyona kısmen çare bulmak amacıyla küçük tasarrufları denetim altına almak, sermayelerini çoğaltmak, kârlı yatırımlara yönelmek,

2 — Çıkarlarının bilincine varan ve sermaye çevreleri karşısında örgütlü politik mücadeleye inanan yoksul halk kitlelerine şirin görünmek ve halkımızın bilinçli örgütlenmesini oyalamak.

Meselenin birinci yanı 25 - 30 lira brüt ücretle çalışan işçilerimizden ve yoksul köylülerimizden çok yurt dışında çalışan işçilerimizi ve orta halli vatandaşlarımızı hedef alır. Yurt dışında çalışan işçilerimizin binbir güçlüğüle biriktirdiği paralar bü-

yük sermaye çevreleri için vazgeçilemeyecek bir kaynaktır. Bunları elde tutmanın yolu bulunmuş «Halka açık şirketler» tuzağı hazırlanmıştır.

Meselenin ikinci yanı; başta işçi sınıfımız olmak üzere emeği ile geçinen tüm yoksul halkımızı hedef alır. Çıkarlarının emrettiği doğrultuda bilinçlenen ve örgütlenen halk yığınları sermaye çevrelerini ürkütmektedir. Yoksul halkımızın büyük sermaye çevrelerine karşı bilinçli ve örgütlü mücadelesi sömürü düzeninin son bulmasını amaçlamaktadır. Parababası, sermaye sahibi kapitalistler bu gelişimi hedefinden saptırmak istemektedirler. Sömürünün bilinen şekli olan «Halka açık şirketler» masalını ortaya sürerek akıllarınca halka sirin görünecekler, boy hedefi olmayacaklar, sömürülerini maskeleyeceklerdir.

SÖMÜRÜ MASKELENEMEZ!

Türkiyemizin ekonomik gücünü elinde tutan büyük sermaye sahibi kapitalistlerin sayısı 500'ü geçmez. Bunlar; büyük bankerlerin, büyük sanayicilerin büyük emlak sahiplerinin, büyük tüccarların en kodamanlarıdır. 5 - 10 büyük kentimizde 30 - 40 şirket veya holding içinde yuvalanmışlardır. Bu bir avuç parababasının halka nasıl açılacağına gelince:

Bir avuç tanınmış parababası bir şirket kuracak, diyelim ki bu şirket 200 milyon lira sermayeli olacak. 100 milyon lira

sermayeyi şirketin kurucuları koyacaklar, 100 milyon lira ise halka hisse senetleri satılarak temin edilecek. Şirketin kurucuları bu 100 milyonun büyük bir kısmını da devletten teşvik kredisi adı altında temin edecek. Hisse senetleri 5 bin liralık olsa 100 milyon 20 bin hisse senedi yapar. Açıklandığına göre hisse senedi sahiplerine yüzde 12 - 15 kâr dağıtılacak. Yani 5 bin lirayı basıp bir hisse senedi alan hem fabrikatör (!) olacak hemde senede 625 lira kâr alacak.

Şirketin yönetiminde kurucu 3 - 5 parababası söz sahibi olacak. 20 bin hisse senedi sahipleri sadece yılda yüzde 12 kâr alıp fabrikasının (!) çıkarları doğrultusunda davranacak. Pe ki 100 milyon halktan diğer 100 milyonun yarısından fazlasını devletten alan büyük para babasının kârı ne olacak? Aman sorma; komünist olursun...

Böyle bir kuruluşta çalışacak olan işçiler hayat pahalılığı karşısında yeterli ücret alamayıp greve giderse işveren hemen bir demec vererek «Bu halka açık bir şirkettir. Kâr etmiyoruz ki istediğiniz ücreti verelim» diyecek. 5 bin lira ile fabrikatör (!) olan 20 bin hisse senedinin sahipleri de kendilerini gerçekten fabrikatör sanıp işçilerin karşısına mı geçecek?

Sermaye bunu da düşünmüş olsa gerek. Önümüzdeki günlerde bu konu ile ilgili «Sermaye piyasası kanunu» tasarısı meclise sevk edilirse hiç şaşmayalım Meclislerimiz bu dönem büyük sermaye çevrelerinin çıkarlarını perçinleyecek kanunlarla meşgul edileceğe benziyor. Büyük sermaye, hükümlerini sürdürme çabasında. Fakat boşuna çırpınıyor. Halkımız bir avuç parababasının bu oyununu yutmayacak ve tuzığa düşmeyecektir.

TÜRK-İŞ'İN PARTİLERÜSTÜ POLİTİKA YUTTURMACASI İFLÂS EDİYOR

Yıllardır Türk-İş'in partilerüstü politika masalını yutturmaya çalıştığı işçi sınıfı 14 Ekim seçimlerine bugünkü ortamda kendisine en yakın gördüğü siyasi partiyi desteklemiş ve CHP 185 milletvekili çıkartabilmiştir.

Türkiye'de tipik sarı sendikacılığın örneklerini veren, sınıfsal ihanetin doruğuna çıkan Türk-İş'te parçalanmalar başlamıştır. Türk-İş'e bağlı Metal-İş Federasyonu'nu oluşturan sendikalardan 10 tanesi, Metal-İş'ten dolayısıyla Türk-İş'ten ayrılarak Çağdaş-Metal İş adında bağımsız bir sendikada örgütlenmişlerdir. Yakın bir gelecekte Türk-İş'ten başka kopmalar da beklenmektedir, giderek Türk-İş ve bağlı sendikaların bir avuç yöneticisi işçi sınıfından gereken dersi alacaktır.

İşçi sınıfı ve emekçi halkımız topluma yön vermek için devlet yönetiminde söz ve karar sahibi olma yolundaki mücadelesine devam edecektir.

Halkımızın istediği artık kangren olmuş yarının deşilmesidir. Reform adı altındaki yutturmacalara artık karnı yoktur. Türk-İş'in can çekişen, yozlaşan düzeni ayakta tutmak için gösterdiği çabalar etkisiz kalacaktır. İşçi sınıfı sarı sendika ve sömürü çarkını kıracak bilinçlenme ve örgütlenme yolunda hızla ilerlemektedir.

Deri işçileri bu kez haklarını almakta kararlı
BEYKOZ KUNDURA İŞÇİLERİ TÜRK-İŞ'E MUHTIRA GÖNDERDİ

Beykoz deri işçileri Türk-İş'e ve bağlı oldukları Deri-İş sendikasına bir mektup göndererek, haklarını almaya kadar direneceklerini, gerekirse Türk-İş'ten çıkacaklarını bildirdiler.

Deri işçileri gönderdikleri mektupta şunları söylemektedirler:

«Bizler, hayat pahalılığının yüzde 50 ye yakın bir hızla arttığı, ekmeğin 2 lira, etin 29 lira olduğu bir ülkede 25-30-35 lira net gündelikli olan Beykoz Deri-Kundura Fabrikası işçileriyiz.

Bizler de bütün işçiler gibi ağır şartlarda çalıştırıyoruz. Derilerin kokuları, kullanılan kimyasal maddeler sağlığımızı bozuyor, ağır hastalıklarla karşılaşmıyoruz.

Bizler bu şartlar altında çocuk çoğumuza insanca bir hayat yaşatamamanın ezikliğini duyarken bağlı olduğumuz sendika Deri-İş ve Konfederasyonumuz Türk-İş yöneticileri bizim nafakamızdan kesilen paralarla patronlar gibi yaşıyorlar.

Bizler parasızlık içinde kıvrılırken, işverenler ve sendikacılar toplu sözleşme görüşmelerini uzatmaktadırlar.

Geçen dönemde aynı yolun izlenmesi ve sonucunda imzalanan sözleşmenin hayat pahalılığı karşısında yetersiz olması bizlere yine satılacağımız kanaatini uyandırmaktadır.

Toplu sözleşmemizle ilgili başlıca isteklerimiz şunlardır:

1 — Artan hayat pahalılığı ile daha iyi mücadele edebilmek için 3 değil 2 yıllık sözleşme imzalanmalıdır.

2 — Toplu sözleşmenin imzalanmadan önce bizlere açıklanmasını, oylanarak kabulü halinde imzalanmasını istiyoruz.

3 — Sözleşmede saat ücretine birinci yıl 175 kuruş, ikinci yıl 225 kuruş zam ve teşvik, kıdemlilik primi aynmalıdır.

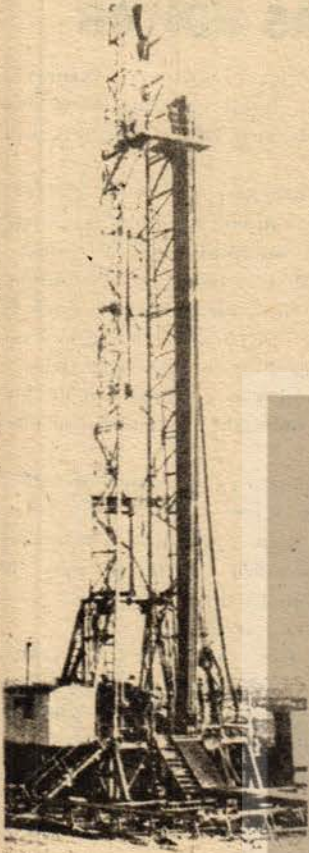
Bu isteklerimizi Türk-İş yönetimine, Deri-İş yönetimine duyuruyoruz.

Bu vesileyle bizim çıkarlarımızı savunması gereken Türk-İş yöneticilerinin işverenler gibi giyinip, işverencilere hizmet eden partilerüstü politikacılığı savunmalarını protesto eder, gerçek sendikacılığın işçi sınıfına yararlı bir politika izlemek olduğunu hatırlatırız.

İsteklerimiz imzalanacak toplu sözleşmede yerine getirilmediği ve işçilere değil işverenlere hizmet eden sendikacılıktan vazgeçilmediği takdirde, kanuni haklarımızı dayanarak yönetimi yıkacağımızı ve bu güce sahip olduğumuzu hatırlatırız.»

**BEYKOZ DERİ-KUNDURA FABRİKASI İŞÇİLERİ ADINA
BİR GRUP İÇŞİ**

DÜNYA EKONOMİSİNİN DAMARLARINDA DOLAŞAN KAN

Dünya ekonomisinin can damarı: petrol.

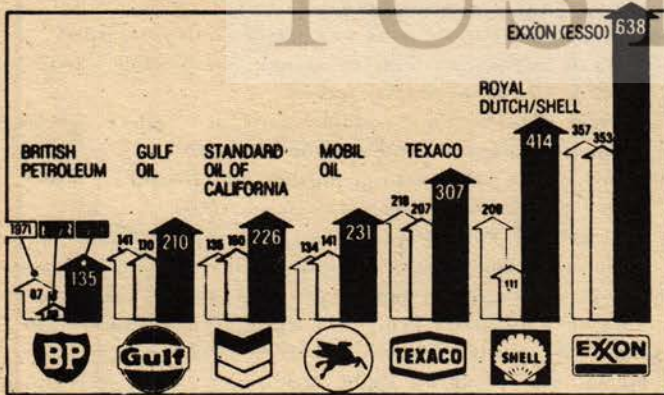
İsrail ile Ekim ayında yaptıkları savaşta da başarıya ulaşamayıp işgal altındaki topraklarını kurtaramayan Arap ülkeleri zengin petrol kaynaklarını bir baskı aracı, bir çeşit silâh olarak kullanma yoluna gittiler. Bu amaçla ürettikleri petrolün fiyatını arttırıp Avrupa ülkelerine, Japonya ve Amerika'ya sattıkları petrol miktarını azalttılar.

Bugüne kadar istedikleri gibi zenginliklerini sömürdükleri yoksul ülkelerin böyle bir silâhla karşılımları çıkmaları emperyalist ülkeleri şaşırttı. Daha önceleri böyle durumlarda asker gönderip ülkeler işgal

eden, ihtilâller çıkarıp hükümetler deviren zengin kapitalist ülkeler değişen dünya şartları karşısında bu yöntemleri uygulamadılar. Sanayileri için gerekli enerjinin önemli bir bölümünü karşılayan petrolü, hammaddeyi ucuz alıp kendi mamul maddelerini pahalı sattıkları Asya, Afrika ve Güney Amerika ülkelerinden sağlıyan zengin kapitalist ülkeler zor durumda kaldılar.

Petrol buhranının yarattığı enerji kıtlığından Avrupa ülkeleri ve Japonya önemli zararlara uğrarken Amerika Birleşik devletleri bu buhrandan fazla etkilenmedi. Çünkü Avrupa ve Japonya petrol ihtiyaçlarının tamamına yakın bir kısmını Ortadoğudaki Arap ülkelerden karşılarken, Amerika petrol ihtiyacının önemli bir bölümünü kendi topraklarından sağlamaktadır. Petrol kıtlığı nedeniyle ekonomileri zor durumda kalan Avrupa ve Japonya karşısında Amerika dünya pazarlarında daha rahat rekabet edebilir duruma gelmiş, Amerikan parası dolar değer kazanırken, Avrupa ülkelerinin paraları ve Japon parası Yen değer kaybetmeğe başlamıştır. Böylece daha çok Amerikan sermaye çevreleri tarafından kontrol edilen çok uluslu şirketler dediğimiz büyük tekeller zor duruma düşen ülkelerdeki güçlerini daha da arttırma yoluna gideceklerdir.

Dünya petrol şirketleri ne kadar kâr ediyor?

Yukarıdaki krokide büyük bir kısmı Amerikalıların olan fakat aralarında Avrupalı hissedarların da bulunduğu 7 büyük Petrol Şirketi'nin 1971, 1972 ve 1973 yıllarındaki kârları gösterilmektedir. En büyük kârı eski adı (ESSO) olan Exxon Şirketi sağlamış olup 1973 yılının ilk 9 aylık kazancı 638 milyon dolardır. Okların siyahları 1973 yılının 9 aylık kârını, gri renkte olanları 1972 yılı kârını, beyaz renktekiler de 1971 yılı kârını göstermektedir. Görüldüğü gibi Exxon Şirketi'nin bir yıl zarfındaki kârı 1973 de, 2 misline çıkmıştır.

PETROL

Dünya ekonomisinin damarlarında dolaşan kan sayılabilecek olan petrol üzerine yapılan oyunlar, İsrail'e karşı yeni bir silâhı denemek isteyen Arap ülkelerinin bu girişimi ile yeni bir görünüm kazanmış, bu işten dev petrol şirketleri kârlı çıkmıştır. Arap topraklarında bulunan petrolün tamamına yakın kısmı yedi tane dev petrol şirketi tarafından üretilmektedir. Bu şirketlerin besisi Amerikan şirketi, biri İngiliz şirketi, biri de Hollanda-İngiliz şirkettir. Bunlar Arap topraklarından petrolü çıkartmakta, bütün dünya pazarlarında satmakta, bunun karşılığında o ülkelere belli paralar ödemektedirler. Arap ülkelerinin petrole yaptıkları zamlar dolayısıyla, bu şirketlerin kârları da artmıştır. İsrail'i destekleyen kapitalist ülkeleri baskı altına almak isteyen Araplar bir noktada herbirinin bütçesi Türkiye bütçesinden daha fazla olan bu şirketlerin ekmeğine yağ sürmüşlerdir. Buhrandan fazla bir zarar görmeyen hatta rekabet gücü arttığı için kârlı çıkan Amerikan sermaye çevreleri buhranı

Araplar, petrol şirketlerinin çığırtkanı mı?

Almanların ünlü Spiegel dergisi petrolün asıl sahibinin Arap ülkeleri olmakla beraber en büyük karı petrol şirketlerinin aldığı anlatan bir karikatür yayınlamıştır. Karikatürde petrolle ilgili tehditleri savuranın Arap olduğu, fakat ardında Büyük Petrol Şirketi'nin bulunduğu görülüyor ...

abartarak Başkan Nixon'un yolsuzlukları ile çalkalanan ülkede halkın dikkatini petrol buhranına çekmektedirler. Bir zamanlar Amerika'nın eski Başkanı Kennedy'yi öldürttükleri öne sürülen petrol şirketleri ve ülke yönetimini elde tutan sermaye çevreleri kokuşmuş Amerikan siyasal ve ekonomik düzeninin rezaletlerini gizlemek, halkın dikkatini başka konulara çekmek için petrol bunalımını kullanmaktadırlar.

Gerçek şudur ki, İsrail'le savaş sırasında gereken dayanışmayı göstermeyen Arap ülkeleri petrol konusunda da tam bir işbirliği yapamamışlardır. Örneğin Suudi Arabistan ihraç ettiği petrolü azaltırken, Libya bir kısıtlamaya gitmemiş, sadece zam yapmakla yetinmiştir. Bu arada en tutarlı yolu Irak izlemiş ve ülkelerinde çıkan petrolü kontrol eden yabancı sermayeli Irak Petrol Şirketinin yüzde 28 tutarındaki hissesini devletleştirmiştir. Petrollerine tam anlayışla sahip olmayan bu

ülkelerin yaptıkları zamlar petrol şirketleriyle paylaşılmakta, dünya ülkelerinin petrol için ödedikleri paraların önemli bir kısmı bu şirketleri yöneten sermaye çevrelerine gitmektedir.

Arap ülkeleri ve geri bırakılmış Asya, Afrika ve Güney Amerika halkları artık şunu öğrenmelidirler: Doğal zenginlikleri kapitalist ülkelerin sermaye çevreleri tarafından kontrol edildikçe, hiçbir sorunlarını çözümleremezler. Ürünlerine yaptıkları zamlar bir kurtuluş yolu değildir. Ulusal kaynaklarını yabancıların kontrolünden çıkarmalı, yabancı şirketlerin yönetimindeki kaynaklarını millileştirmelidirler.

Az gelişmiş ülke halkları yerli ortaklarıyla işbirliği yaparak kendilerini sömüren zengin kapitalist ülkelerin sömürsünden kurtulmak için mücadele etmelidirler. Kurtuluş yolu bu mücadeleden geçer. Bunun dışında yapılan herşey göz boyamaktan, halk yığınlarını uyutmaktan başka birşey değildir.

taban SENDİKALAR EĞİTİM YAPMAK ZORUNDADIR

Yurdumuzda halledilemeyen önemli sorunlardan birisi de eğitim sorunudur. Bir sürü aksaklık, eğitimin yetersizliğinden, doğru dürüst olmamasındandır.

Ülkemizde ilkökul eğitimi zorunlu olmasına rağmen, 3000 köyde ilkökul yoktur ve okul çağında bulunan bir milyona yakın çocuk okuyamamaktadır. İlk okul öğreniminin bile doğru dürüst olmadığı bir yerde, orta ve yüksek öğrenim de elbetteki tutarlı değildir. yürümektedir.

Doğal olarak, bu sorun, işçi, köylü ve diğer emekçi halk yığınlarının çocukları için geçerlidir. Bunun dışında patronların, büyük bürokratların, emekçi halkımızın sırtından vurgunlar vuran, halkımızın sırtından geçenlerin çocukları, her türlü eğitim olanaklarına sahiptirler.

Bu yüzden biz işçiler eğitim sorunumuzu kendimiz halletmek, kendi eğitimimizi yapmak zorundayız.

Bu yazımızda, sendikaların eğitim seminerleri yapma, işçi sınıfını eğitime gereği üzerinde duracağız.

Eğitim, sendikaların işçi sınıfına karşı yüklendiği görevlerin en önemlisidir. İşçi sınıfı mücadelesinin geleceği, kurtuluşu bu görevdeki başarı oranına sıkı sıkıya bağlıdır. İşçi sınıfının kendisi ve diğer emekçi halk yığınlarının baskının ve sömürünün her çeşidinden kurtarabilmesi, bilinçlenmesine bağlıdır.

Devrimci bir sendikanın görevi, işçileri eğitirken, onlara yalnızca ezildiklerini, hor görüldüklerini söylemek değildir. Onlara, kısa vadeli çıkarları uğruna mücadeleleri, ekonomik mücadeleleri için bilinç vermek, onları yalnızca ücret, emek - sermaye ilişkisi, sendikal mücadele, iş kanunu gibi konularda eğitmek de değildir. Bunları verirken, beraberinde onlara politik bilinç vermek, günlük hedeflerden, fabrikada patronlara karşı mücadelelerinden, günlük sorunlardan kalkınarak, onları siyasi hedeflere yöneltecek bir sınıf bilinci vermek gereklidir. Amaç, işçi sınıfına

bir dünya görüşü, kendi sınıflarının devrimci dünya görüşünü kazandırmaktır. En basit bir günlük olaydan, en karmaşık soruna kadar bütün olayları değerlendirecek bir metod, bir düşünce ve eylem kılavuzu vermektir.

Partiler üstü politika görüşünü, işçi sınıfının politika dışında tutulması gerektiği görüşünü benimsemiş, her devrimci sendika, genç olarak bütün işçi sınıfının, özel olarak da kendilerine bağlı işçilerin eğitimiyle yükümlüdür. Onlara, işçi sınıfının emeğin ücretli köleliğinden kurtulması ve beraberinde bütün emekçi halk yığınlarının şiddet ve baskının her çeşidinden kurtarabilmesi için gerekli olan devrimci bir dünya görüşünü vermekle yükümlüdür.

İşçi sınıfı mücadelesi, her geçen gün gelişmektedir. Objektif şartların etkisiyle, dünyayı ve yurdumuzu saran ekonomik krizin gittikçe şiddetlenmesi, enflasyonun ve beraberinde pahalılığın artması, bütün bunlarla beraber baskı ve sömürünün gittikçe artması vb. nedenlerle, işçi sınıfını ve diğer emekçi halk kitlelerini önümüzdeki günlerde büyük mücadeleler beklemektedir. Bu gelişmeleri ayak uyduramayan sendikalar, işçi sınıfı hareketinin gerisinde kaldıkları ölçüde yokolmaya mahkûmdurlar.

İşçi sınıfı mücadelesinin gerisinde kalmamanın, işçi sınıfının desteğini almanın ilk şartı da, onları eğitmek, onlara devrimci, mücadeleci bir dünya görüşünü kazandırmaktır. Kendi sınıflarının bilincini vermek, kendi kurtuluşları ve diğer bütün emekçi halk kitlelerinin kurtuluşu için mücadele etmelerini sağlayacak bir sınıf bilinci vermektir.

Bugün, 274 sayılı yasanın zorunlu tuttuğu ölçüler içinde bile, eğitim yapma gereği duymayan, ya da zorunluk karşısında ayda ya da onbeş günde bir çıkardıkları dergi ve gazetelerle yöneticilerinin propagandasını yapmaktan öteye geçmeyen sendikalar yıkılmaya mahkûmdurlar...

A.B.D

Vietnam savaşının yenilgisi

Geçtiğimiz yılda kapitalist dünyasının sarsılmaz ülkesi olarak tanıtılan Amerika'nın hiçte öyle olmadığı ortaya çıktı. Amerikalı parababalarının çıkarları için tam 13 yıl sürdürülen ve birbuçuk milyon masum insanın ölümüne yol açan Vietnam savaşında A.B.D. yenilgiyi kabul etmek zorunda kaldı. Önüç yıl içinde Amerikan uçakları Vietnam topraklarına 15 milyon

Sömürü için 13 yıl sürdürülen savaştan arta kalan: Bir buçuk milyon ölü ve milyonlarca yaralı ve sakat.

KAPİTALİST ÜLKELER 1974 YILINA PANİK İÇİNDE GİRDİ

Geride bıraktığımız 1973 yılı kapitalist ülkeler için bir korkunun başladığı yıl oldu. 1974 yılına girerken bu korku daha da fazlaladı. Petrol bunalımından bu yana kapitalist dünyada tam bir panik havası esiyor. Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa, İspanya gibi kapitalist ülkelerde söylendiği gibi hiçte herkes refah ve huzur içinde değildir. Kapitalist ülkelerin tümünde hayat pahalılığı her geçen gün artmakta, işsizlik oranı gittikçe yükselmektedir. Son bir yıl içinde fiyatlar İzlanda'da % 29, Yunanistan'da % 19,5, İspanya'da % 13, Japonya'da % 15, İtalya'da % 12, Avustralya'da % 11, İngiltere'de % 10, Fransa'da % 11, A.B.D.'de % 9,4, Almanya'da % 9 oranında artmıştır. Kapitalist ülkelerde çalışan işçiler hayat pahalılığı karşısında ücret artışı sağlamak için grevler, ve genel grevler yapmaktadırlar. Kapitalist ülkelerin sömürsü altındaki geri kalmış ülkelerin bağımsızlık mücadelesi hızlanmıştır. Laos, Kamboçya, Latin Amerika, Güney Afrika ve Asya ülkelerinde olduğu gibi... Vietnam gibi zulme ve sömürüye karşı yigite karşı koyanların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Kapitalistler sahte demokrasi masalını yutturamadıkları geri kalmış ülkelerde faşist askeri yönetimlerin işbaşında kalması ve işbaşına gelmesi için gösterdikleri çabanın da olumlu bir sonuç vereceğinden kuşkuludurlar.

Her fırsatta «Tu kaka» dedikleri sosyalist ülkelerde işbirliğine girebilmek için bir yarış içindedirler. Geçen yıla dek Birleşmiş Milletlere dahi kabul edilmeyen Çin Halk Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletlerde tek Çin olarak tanınmıştır. Başta emperyalist Amerika ve Japonya olmak üzere tüm Avrupa ülkeleri Çin Halk Cumhuriyeti ile ekonomik ilişkiler kurmak zorunda kalmışlardır. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler ile olan yakınlaşma örnekleri ise sıralamakla bitmez. Karşılıklı yatırımlardan tutun da Sibiry'a'daki doğal gaz yataklarının ortak işletme projelerine kadar... Uluslararası parababalarının varlıklarını sürdürebilmeleri için son çırpışları, kendi ülke halklarını ve geri kalmış ülkeler halkları üzerindeki baskılarını ve sömürü düzenlerini sürdürebilmek için son çabalarıdır bunlar. Boşuna gayret. Tarihin akışı geriye değil ileriye dönüktür. Tarih ezilenler yararına bir değişim içinde. Ezilenlerde bunun kavgasında ve bilincinde.

tondan çok bomba attılar. İkinci dünya savaşında bile bu denli korkunç bomba atılmamıştı. Bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi için savaşan kahraman Vietnam halkı sonunda Amerikalı saldırganları pes ettirmesini bildi. Paris andlaşması 27 Ocak günü Paris'te imzalandı.

Watergate skandalı

Amerikan demokrasisinin kokuşmuş bir yanını sergileyen Watergate Skandalı geçtiğimiz yıl yeni yeni skandalları ortaya çıkardı. Başkan Nixon olayı doğrulamak zorunda kaldı. Fakat savcılığın istediği teyp bantlarını vermemekte direndi.

Rüşvet olayları büyüdü

Rüşvet ve yolsuzluk iddiaları da ortalığı kapladı. Başkan Nixon'un yardımcısı Spiro Agnew'in bazı şirketlerden rüşvet alarak para karşılığı iş yaptığı ortaya çıktı. Doların değerinin düşürülmesi sonucu hayat pahalılığı hızla artmış işçi çıkarmalar yoğunlaşmıştır. Son bir ayda 200 bin işçinin işine son verildi. Köle gözüyle bakılan zencilerin ise mücadelesi fakir Amerikan halkı ile birlikte güç kazanmaktadır.

İNGİLTERE

Öldürücü krizler içinde

Tarihin en büyük ekonomik krizinin eşiğinde bulunan İngiltere enerji tasarrufu için eşi görülmemiş tedbirler almıştır. Arapların petrol sevkiyatını iyice kısımları ve demiryolu lokomotif makinistlerinin işi yavaşlatma hareketine fazla mesai yapmayı reddeden 260 bin kömür madeni işçisinin direnişi de katılınca işler büsbütün karışmıştır. Maden işçileri ücretlerine % 33 bir zam istemektedirler. İngiltere bütçesi bu yıl 3,5 milyar dolar ticaret açığı vermiştir. Başbakan Heat, İngiltere'nin çok vahim bir ekonomik kriz ile karşı karşıya bulunduğunu açıklayarak Parlamenta vergileri arttıran bir çok şeye zam getiren kamu harcamalarını iyice kısıtlayan sert bir bütçe tasarısı sunmuştur. İngiltere % 40 enerji kısıntısına gitmiş ve işyerleri ancak haftada üç gün çalışmaktadır. Kasım ayından beri devam eden maden işçilerinin işi yavaşlatma grevi de sürmektedir.

ŞİLİ

Demokrasi kana bulandı

Gerçekleri dile getiren kitaplar faşist yönetim tarafından toplandı.

Dünyada ilk kez seçimle iktidara gelen sosyalist Başkan Allende'nin kurduğu Halk Birliği iktidarı 1970'den bu yana çok partili demokrasinin çerçevesi içersinde ülkede sosyalizmi kurma çabası içine girmişti. Bu amaçla, ilerici bir toprak reformu uygulamaya sokulmuş, başta bakır olmak üzere ülkenin doğal kaynakları millileştirmeler yoluyla dev Amerikan şirketlerinden kurtarılmıştır. Bankalar ve sigortalar devletleştirilmişti. Ne var ki, halkçı girişimler iç ve dış çıkar çevrelerini harekete gecirmekte gecikmedi. 11 Eylül 1973 günü Şili Silahlı Kuvvetleri harekete geçirilerek Halk Birliği iktidarına son verildi ve sosyalist başkan Allende gaddarca öldürüldü. Allende'nin öldürülmesi ile sonuçlanan kanlı darbeden sonra devlet yönetimini eline alan faşist cunta hükümeti binlerce insanı hunharca öldürerek kurşuna dizdi. Şimdi iktidarda bulunan cunta hükümeti kitapların yakılması, çalışan kimse-

lere baskı hareketi, aydınların hapisanelere doldurulması ile uğraşmaktadır. Ancak, cunta hükümeti iktidara gelir gelmez ortaya çıkan yüksek fiatlar, ücretlerin dondurulması, korkunç derecede işsizlik, çok ağır enflasyon bu iktidarı güç duruma düşürmüştür.

FRANSA

Seçimlerde Sol Cephe başarı sağladı

Geçtiğimiz mart ayı içinde yapılan seçimlerde sol cephe 177 sandalye alarak büyük bir başarı sağlamıştır. Fakat Pompidu'nun başkanlığındaki sağ koalisyon ülkenin ekonomik sorunlarını çözümlenemediği gibi ekonomik bunalımın artmasına yol açmıştır. Fransa'da işsizlik oranı yükselmiş, pahalılık önüne geçilmez biçimde artmıştır. Geçtiğimiz ay Fransa'da artan hayat pahalılığı karşısında hükümetin etkisiz kalışını protesto eden milyonlarca işçi ülke çapında greve gittiler.

JAPONYA

Enflasyon frenlenemiyor !...

Petrol bunalımı Japon ekonomisinde enflasyonun şimdiye dek görülmemiş bir oranda yükselme eğilimi gösterme sırasında patlak verdi. Bir sektörde başlayan fiat hareketleri hemen diğer sektöre atlamaktadır. Kasım sonunda toptan eşya fiatları % 25 lik bir artış göstermiştir. İşçiler fiat artışlarına karşı ücretlerini arttırmak için greve gitmektedirler. Geçen ay 280 bin demiryolu işçisi ücretlerine % 30 oranında zam yapılmasını sağlamak üzere greve gittiler. Ve isteklerini elde ettiler. Hükümet fiat artışlarını

önlemek için ikramiyeleri kesmeyi düşünmektedir. Bu ikramiyeler üç maaş tutarındadır. Şimdiyedek hiç başvurulmamış bu yol halkın huzursuzluğunu arttırmıştır. Petrol kazığından en çok zarar gören ülkedir. Japonya Kore savaşından bu yana en büyük krizini yaşamaktadır. Patronlar telâş içindedir. Sendikalar fiat artışlarına karşı durabilmek için % 30 oranında zam istemektedirler. Birçok sanayi dalları üretimi kısmak zorunda kaldı. Hükümet ülkede iktisadi olağanüstü hal ilân etti.

ALMANYA

Yabancı işçi alımını durdurdu

Avrupa'nın güçlü ülkesi kabul edilen Alman ekonomisinde de gedikler açılmaya başladı. Son enerji krizi Almanya'yı da iyice sarstı. Alman resmi makamlarının açıkladığına göre 385.000 kişinin işsiz olduğu belirtildi. Eğer durum daha da kötüleşirse bu sayı milyonu aşacaktır. Hayat pahalılığı da hızla artmakta son aylarda fiat artışları % 20'ye yaklaşmaktadır. Fiat artışları karşısında işçiler grev ve gösteriler düzenlemektedirler. Alman Başbakanı Willy Brant parlamentoda yaptığı konuşmada «Almanya'da yaşayanlar bundan böyle kendi işleri üzerinde ısrar etmek yerine, buldukları herhangi bir işte çalışmak zorunda kalacaklar.» demiştir. Gelişen ekonomik kriz karşısında Almanya, yabancı işçi alımını durdurmuştur.

YUNANİSTAN

Faşizme devam

1967 de Yunan solu seçimiyle iktidara yönelirken Papado-

pulos liderliğindeki albaylar cuntası demokrasiye son verdi. Altı yıllık bir faşist dikta yönetimi, iç ve dış direnişler karşısında yerini göstermelik bir demokrasiye bırakmak zorunda kaldı. Papadopulos cumhuriyet ilân ederek sivil bir yönetim kurdu ve kendisini de cumhurbaşkanı atadı. Sivil yönetim uzun sürmedi. Bu kez Gizikis başkanlığındaki generaller cuntası iktidarı ele aldı. Çok sayıda işçi, öğrenci ve aydın tutuklanarak YEROS adasına sürüldü. Halk üzerinde baskı yoğunlaştı. Gazete ve dergilerin çoğu kapatıldı. Sosyal konulara ilişkin kitaplar toplanıp yakılmaktadır.

İSPANYA

Başbakan Blanco öldürüldü

Faşist Franco'nun yönetimindeki İspanyol halkı tam 34 yıldır özgürlük ve demokrasi için mücadele vermektedir. İşsizliğin yoğun olduğu İspanya'da hayat pahalılığı dayanılmaz bir oranda artmaktadır. Halk üzerinde yoğun bir baskı sürdürülmektedir. Siyasi parti, sendika ve dernek kurmanın yasak olduğu işçi sınıfının grev silâhının elinden alındığı İspanya'da faşist rejime karşı halkın direnişi geçtiğimiz yılda güç kazanmıştır. Rahiplerin de direnişlere katıldığı İspanya'da işçiler sık sık grev yapmaktadırlar. Hapishanelerde onbinlerce işçi, rahip, aydın bulunmaktadır. Son olarak 10 sendikacı 20 yıla yakın hapis cezasına çarptırılmıştır. Yer yer silâhlı grupların direnmesine yol açan faşist rejimin temelleri sallanmaktadır. Geçtiğimiz ay Franco'nun sağ kolu olarak bilinen Başbakan Blanco bir suikast sonucu öldürülmüştür.

ORTA-DOĞU

Orta-Doğu savaşı

Geride bıraktığımız yılın en önemli olayı, hiç şüphesiz, Orta-Doğu'da patlayan savaş ve bu savaşın tüm batı dünyasına dalga dalga yayılan etkileri oldu. 6 Ekim Cumartesi günü 1967 Haziranından beri süregelen «Ne savaş ne barış» durumunun bozulmasıyla, Türk ve dünya kamuoyu, Orta-Doğu'da petrol üzerinde düğümlenen çıkarların dünya barışı için ne denli önem taşıdığını bir kez daha olanca çıplaklığıyla gördü.

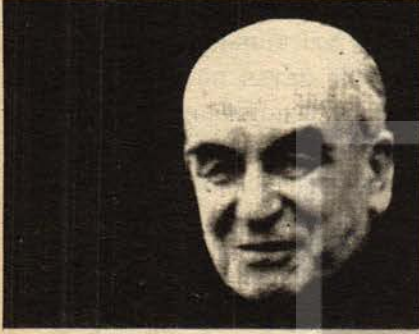
Savaşı bu kez araplar kazandı. Arapların bu savaşta kullandıkları en önemli silâh petrol oldu. Petrol ambargosu tüm kapitalist ülke ekonomilerini sarstı ve günün konusu olan enerji bunalımına giderek ekonomik bunalıma yol açarak kapitalist ülkeleri kendi aralarında da birbirlerine düşürdü. Paris görüşmelerinin başlayacağı önümüzdeki günlerde Orta-Doğu savaşının masa başında son bulmayacağı bir gerçektir. Yurtlarından atılan Filistin halkı yurtlarına kavuşuncaya, gerçek demokrasi Orta-Doğu'ya gelinceye dek savaş sürecektir.

Savaş petrol şirketlerini zenginleştirirken yoksul halkı tutsak ediyor.

1973 Türkiye'sinde olaylar

Cumhurbaşkanı seçildi

Altıncı Cumhurbaşkanı seçilen
Korutürk.

14 Mart 1973'de yapılması gereken cumhurbaşkanlığı seçimi oldukça çekişmeli geçmiştir. Cumhurbaşkanlığı için ilk gösterilen aday Faruk Gürler olmuştur. Fakat yapılan ilk dört tur oylamada Tekin Arıburun 276, Faruk Gürler 200, Ferruh Bozbeyli 48 oy alarak gerekli çoğunluğu sağlayamadılar. Cumhurbaşkanlığı seçimi bir bunalım içine girdi. Geçici çözüm yolu olarak Cevdet Sunay'ın görevinin uzatılması istendi. Bu formül partiler içinde çeşitli tartışmalara yol açtı. Anayasaya geçici madde eklenerek Sunay'ın görevinin uzatılması kararlaştırıldı. Fakat bu teklif Senatóda reddedildi. Gürler ve Arıburun adaylıktan çekildi. AP ve CHP liderleri Anayasa mahkemesi başkanı Muhittin Taylan'ı aday gösterdi. Fakat Cevdet Sunay bu adayı reddetti. Cevdet Sunay görevini Senató Başkanına devrederek Cumhurbaşkanlığından ayrıldı. AP, CHP ve CGP nin ortak adayları olan Fahri Korutürk 557 parlamenterin 365 inin oyunu alarak 6 Nisan 1973 de Cumhurbaşkanı seçildi.

14 Ekim seçimi

Milletvekili Genel ve Senató kısmı seçimleri 14 Ekim 1973'de yapıldı. Seçimlere katılma oranı 66,8'le umulandan düşük oldu. Seçimler sonunda hiç bir parti tek başına hükümet kurabilecek çoğunluğu elde edemedi. Milletvekili seçimlerinde C.H.P.: 185, A.P.: 149, M.S.P.: 48, D.P.: 45, C.G.P.: 13, M.H.P.: 3, T.B.P.: 1, M.P.: 0 ve Bağımsızlar: 6 milletvekili çıkardılar.

Cumhuriyet Senatosunun seçimlerinin yapıldığı 27 ilde de 51 senatorluğun 25'ini C.H.P., 22'sini A.P., 3'ünü M.S.P., ve 1'ini de C.G.P. kazandı. Böylece senatóda sandalye dağılımı A.P.: 80, C.H.P.: 41, C.G.P.: 10, D.P.: 6, M.S.P.: 3, Millî Birlik Grubu: 18, Kontenjan Grubu: 15, Tabii Senatörler 2 sandalye aldılar.

Yapılan 14 Ekim seçimleri bize şu gerçeği açık bir şekilde öğretmiş oldu. Gittikçe bilinçlenen işçi sınıfı ve halkımız; sermaye partilerine oy vermedi. İşçi sınıfımız seçimlere kendi partisinden yoksun girdiği halde çıkarlarına en yakın bulunduğu bir partiyi destekleyerek demokrasi cephesini güçlendirdi.

Mahalli seçim

9 Aralık 1973 günü mahalli seçimlerinde, 14 Ekim genel seçimlerine göre oy oranını artıran CHP seçimi yine başta götürdü. 67 il merkezinde belediye başkanlarının dağılımı şöyle oldu: CHP: 32 ilde, AP: 22 ilde, MSP: 3 ilde, DP: 2 ve bağımsızlar 8 belediye başkanlığı aldılar. CHP seçimleri özellikle büyük şehirlerde oyların % 60 dan fazlasını alarak kazandı. Yerel seçimler de göstermiştir ki, işçi sınıfımızın yoğun olduğu büyük kentlerdeki seçmenler

sermaye cephesini zayıflatmış demokrasi cephesini güçlendirmiştir.

Almanya işçilerimizi geri göndereceğini açıkladı

Petrol bunalımını bahane ederek yabancı işçi alımını durduran Alman Hükümeti'nin kararı ülkemizde panik havası yarattı. Bu durumdan kaygılanan en çok sermaye çevreleri oldu. Yurt dışında çalışan işçilerin yurda gönderdikleri döviz miktarı ise 1970'de 273 milyon dolardan 1972'de 740 milyon dolara ve 1973'de 1 milyar dolara çıkmıştır. 1973 yılında işçilerin gönderdiği dövizin Türkiye'nin tüm ihracatına oranı yüzde 85 civarındaydı. Karar en fazla sermaye çevrelerini kuşkulandırdı. Almanya'da çalışan 1 milyona yakın Türk işçisinin yurda dönmesi, yurt içindeki en aşağı iki milyon işsiz varlığı da hesaba katılacak olursa büyük bunalımlara yol açabilirdi.

Öte yandan, Alman sermayesi, işçi almama kararının Türkiye'nin ekonomik hayatında yaratacağı korkunç denilebilecek sonuçları bir şantaj vesilesi yapmakta gecikmedi. Almanya ne zamandan beri Türkiye'de büyük fabrikalar kurmak istiyordu. Bu öneri, buna-

Büyük göçün
akışı yön
değiştiriyor.

lima çözüm yolu olarak yeniden ortaya sürüldü. Böylece Almanya, başındaki «Yabancı işsizler ve yarattıkları sorunlar» dan kurtulurken, hiçbir külfet yüklenmeden ucuz emek elde etmenin ve sömürü oranını yükseltmenin yeni bir yolunu bulmuş oluyordu.

Erdemir grevi ve Hükümetin tutumu

1 Eylül 1973 günü başlayan Ereğli Demir Çelik Fabrikası grevi 76 gününde Bakanlar Kurulu kararıyla ertelenmiştir. Erteleme kararı Orta-Doğu'daki gelişmeler nedeniyle Milli güvenliği bozucu nitelikte olduğu için alınmıştı. Grevin ertelendiği 15 Kasım 1973 günü ilân edilmiş, oysa erteleme kararı 26 Ekim 1973 günü alınmıştı. Cebinde erteleme kararı bulunan Kemal Satır ise bu kararı bir koz olarak kullanıp, işçileri işverenin istediği şartlarda bir toplu sözleşme imzalamaya zorladığı bilinmektedir. İşçiler isteklerinden taviz vermeyince 15 Kasım günü grevin ertelendiği ilân edilmiştir. 76. gününde devam eden bir grevin hükümet tarafından ertelenmesi işçi sınıfına indirilen büyük bir darbedir.

Bir aylık erteleme süresinin bitiminde Erdemir işçilerine ikinci bir darbe indirilmiş ve grev ikinci kez iki ay daha ertelenmiştir. Grev ertelemeleri hükümetlerin işçi sınıfına karşı giriştiği büyük bir haksızlıktır. GREV ERTELEMELERİ ARTAN HAYAT PAHALILIĞI KARŞISINDA ÜCRETLERİN DONDURULMASIDIR.

Otomobil sanayiinde lokavt

Bursa'da Murat Otomobil-leri'ni üreten Tofaş Fabrikası'

nda çalışan 1871 işçi, artan hayat pahalılığı karşısında ücretlerinin artırılmasını isteyerek 20 Temmuz günü greve başlamışlardır. Tofaş işçilerinin greve gitmesi üzerine yine Bursa'da kurulu Otomotiv Sanayii'nde 6 işyeri lokavta gitmiştir. Lokavt uygulayan işyerleri arasında Oyak-Renault Fabrikası da vardır. Lokavtın uygulanmasıyla 4.000 işçi açlığın kucagına itilmiştir. İşverenlerin lokavt silahını işçi sınıfının grev hakkını ortadan kaldırmak amacıyla kullanması işçi sınıfımız ve halkımız tarafından tepkiyle karşılanmıştır. 6 Ağustos'ta Bursa'da büyük miting düzenlenerek lokavt protesto edilmiş ve işverenlerin tutumu kınanmıştır. 30 Binden fazla işçi ve ailelerinin katıldığı lokavt Türkiye'de büyük yankılar uyandırmıştır. İlk kez böylesine güçlü bir işçi hareketine sahne olan Bursa şehri

üzerinde hareketin olumlu etkileri görülmüştür. Gerici ve sermaye partilerinin oy deposu olarak bilinen Bursa halkının son genel seçimlerde artık uyanıdığı ve çıkarlarının bilincine vardığı ortaya çıkmıştır.

Ankaralı basın işçilerinin başarılı grevi

5 Eylül 1973 günü başlayan ve 53 gün süren 530 basım işçisinin grevi başarılı bir şekilde sonuçlanmıştır. Ankara'da sıkıyönetimin ilânından sonra yapılan ilk grev olan basın işçilerinin grevini diğer işyerlerinde çalışan işçilerle devrimci sendikalar, işçiden yana kuruluşlar desteklemişlerdir. Disk'e bağlı Basın-İş Sendikası'nın yürüttüğü grev çevredeki işçilere gerçek bir grevin ve gerçek bir sendikacılığın ne olduğunu öğretmesi açısından ilginçtir.

Ertelenen Erdemir işçilerinin güçlü grevi.

Sert tepkilere yol açan, Tofaş işçilerine uygulanan lokavt.

İşçi sözlüğü

KAPİTALİZM

SOSYAL SINIFLAR

Kapitalist düzende toplum başlıca iki sosyal sınıfa ayrılmıştır. 1. İşveren sınıfı (burjuvazi), 2. İşçi sınıfı (proletarya).

İŞVEREN SINIFI: Üretim araçlarının yani fabrikaların, toprakların, makinelerin, aletlerin, ve her türlü donatımın sahibidir.

İŞÇİ SINIFI: Üretim araçlarından yoksundur. İşgücünü kapitaliste satarak geçinmek zorundadır. Bu düzende de önceki düzenlerin kahntısı olan köylü, esnaf ve zanaatkarların varlığını hatırdan çıkarmayalım.

Kapitalist düzende üretim ileri bir teknikle ve pazar için yapılır. Kapitalistler üretimi kâr için düşünürler. Kapitalist ne şekilde kâr etmektedir? İşin can alıcı noktası budur. İşçi sınıfının yarattığı artı değeri sömürerek kâr etmektedirler.

ARTI DEĞER NEDİR ?

İşveren, işçiye sekiz saatlik çalışmanın ürünü olan şeyin karşılığını ödemez. Onu sekiz saat çalıştırmak için para verir. İşçiye verilen ücretin değerini üretmek için gerekli zaman diyelim ki dört saattir. İşçi geriye kalan dört saatte de çalışmaya devam eder. İşçi bu ikinci dört saatte de, kendisi için değil, fakat işvereni için çalışır. Emeginin yarısı, karşılığı ödenmiş emektir, öteki yarısı, karşılığı ödenmemiş emektir. kâr kaynağı karşılığı ödenmemiş emektir. İşçinin ücret olarak aldığı ile, ürettiği mala kattığı değer arasındaki farka ARTI DEĞER denir. İşverenin kârı işte bu artı değerdir.

SERMAYE BİRİKİMİ

Kapitalist işe para ile başlar. Elindeki para ile üretim araçlarını ve işgücünü satın alır. İşçilerin ürettikleri malları para karşılığı satar. Üretim sürecinin sonunda elde ettiği paranın başlangıçtaki paradan büyük olması gerekir. Aradaki fark kapitalistin kârıdır.

Kapitalizmi kısaca, üretim araçlarını (topraklar, makineler, ham maddeler v.b) bir avuç kişinin elinde bulundurduğu ve ücretli işgücü sömürüsüne dayanan bir üretim tarzı olarak tanımlayabiliriz. Kapitalizm ezelden beri var olmuş ve sonsuza dek gidecek bir ekonomik düzen değildir. Yeryüzünde kapitalizmden önce İLKEL SOSYALİST TOPLUM, KÖLECI TOPLUM ve FEODAL TOPLUM gibi ekonomik düzenler var olmuştur. Kapitalizmin ortaya çıkışından sonra da dünyanın yarısına yakın bir kısmında kapitalist düzen yıkılarak daha ileri bir düzen olan SOSYALİST düzen kurulmuştur. Bu yazımızın konusu sadece kapitalist toplumdur. Kapitalist toplumdaki önceki toplum biçimlerini başka bir yazımızda açıklayarak sizlere anlatmaya çalışacağız.

KAPİTALİZMİN ORTAYA ÇIKIŞI

16. yüzyıl başlarından itibaren toprak ağalarının ağır sömürüsüne karşı köylüler ve zanaatkarlar başkaldırdılar. Bir yandan da, mülksüzleşerek ücretli işçi olarak ticari sermayenin emrinde çalışmak zorunda kaldılar. Feodal düzenin bağrında kapitalist üretim tarzı filizlendi. Kapitalist sınıf ekonomik egemenliğinde politik egemenlik sağlamak amacı ile, feodal devlete karşı başkaldıran yoksul halka «Herkese hürriyet, herkese eşitlik» sloganı ile öncülük etti. Toprak ağaları iktidarının yerini burjuva sınıfı aldı. İktidara gelen burjuvalar hürriyeti de eşitliği de kendileri için yorumladılar. İşçiler, köylüler, zanaatkarlar baskı altına alındı. Sömürü gittikçe ağırlaşarak devam etti.

NEDİR?

Üretim devam ettikçe kâr yükselir. Kârın sermayeye eklenmesi daha geniş çapta üretim eyol açar. Sermaye birikimi gitikçe artar.

TEKELLEŞME

Kapitalistler arasında artı değer kanununun etkisiyle yoğun bir rekabet vardır. Rekabet her kapitalisti, malları başkalarından daha ucuza üretebileceği yollar aramaya zorlar. Kaçınılmaz olarak bu rekabet, bir kısmının yoksullaşmasına, bir kısmının da çok zenginleşmesine yol açar. Giderek daha çok makine kullanarak daha fazla malı düşük maliyetle üretme olanağı doğar. Ancak bunu yapacak yeni ve geliştirilmiş makineler büyük paralara mal olur. Bu da zorunlu olarak kapitalistlerin aralarındaki rekabeti kaldırarak, güçlerini birleştirmelerine yol açar. Bir araya gelen bir avuç kapitalist, belirli üretim dallarını ele geçirirler. **TEKELLEŞİRLER.** Kapitalizm, 1900 yıllarına kadar rekabetçi idi. 20. yüzyılda tekelleşme niteliğine büründü. Çağımızda kapitalizm deyince, gerici tekelleşen kapitalizm anlaşılmalıdır.

BUHRANLAR VE KRİZLER

Tekelleşen kapitalizmle sanayi dev adımlarla büyürken, tüketicinin satın alma gücü, kaplumbağa yavaşlığı ile ilerlemiştir. Kitle halinde büyük üretim problemi çözülmüş, üretilen malların kitle halinde büyük satış sorununu ise çözülememiştir. Kâr elde etmek için kapitalist işçilere mümkün olduğu kadar, düşük ücret ödemek zorundadır. Ürünlerini satılabilmek içinse işçilerine mümkün olduğu kadar yüksek ücret ödemek zorundadır. Bunun ikisini birden yapamaz, düşük ücretler, yüksek kâr sağlamasını mümkün kılar fakat, aynı zamanda, mallara olan talebi azalttıkları için kâr elde edilmesini imkansız kılarlar. Bu giderilmez bir çelişkidir. Zorunlu olarak buhranlar, krizler ortaya çıkar. İşsizlik çoğalır. Pahalılık artar. Halk gitikçe yoksullaşır.

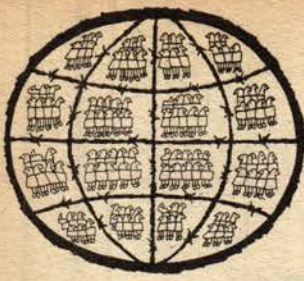
EMPERYALİZM VE SAVAŞ

Tekelleşip devleşen kapitalist şirketler buhrandan kurtulmak için dış pazarlar bulmak zorunda kalırlar. Geri kalmış ülkeler, hem mal satmak hem de ucuz hammadde temini için vazgeçilmez pazarlardır. Aynı zamanda bu ülkelere sermaye ihraç edilir. Yatırımlara girişilir. Ucuz işgücünün sömürüsü kâr oranını yükseltir. Kapitalizmin bu şekline **EMPERYALİZM** denir. Emperyalizm kaçınılmaz olarak buhranlara yol açar. Buhranlar da savaşa yol açar. Fakat savaşta hiçbir şeyi devamlı olarak çözemez. Örneğin: 13 yıldır sürdürülen 1,5 milyon insanın ölümüne yol açan Vietnam savaşı, Amerika'yı krizden kurtaramamıştır.

DEVLET

«Kapitalistler, işçi sınıfını sömürme yolunda, servete gömülmüş, güçlenmiş ve saygıdeğer bir durumdayken, işçi sınıfı güvensizlik, sefalet ve katlanılmaz hayat şartları içinde kıvrılır. Şimdi, açık bir şeydir ki bu biçimde kurulu mülkiyet ilişkilerinin - ki azınlığın yararına çoğunluğun zararına - devamını sağlayan bir yöntem ya da mekanizmanın olması zorunludur.»

İşte bu yöntem, bu mekanizma **DEVLET** tir. Sınıflar var oldukça kapitalist devlet sınıflarüstü olamaz. Kapitalist devlet, egemen ve güçlü olanın yanında olmak zorundadır. Kapitalist düzenler de işçi sınıfı ile işveren sınıfı arasında uzlaşmaz bir çelişki vardır. İşçi sınıfı devlet yönetiminde söz ve karar sahibi olmak için örgütlenerek mücadele vermek zorundadır. Üretim güçlerinin gelişmesini engelleyen üretim ilişkileri yıkılıp yerini daha ileri bir üretim tarzına bırakmak zorundadır. İlkel komünal köleci topluma, köleci toplum feodal topluma, feodal toplum kapitalist topluma yerini, nasıl terk ettiyse tarihi bir zorunluluk olarak kapitalist toplum da yerini sosyalist topluma terk eder.

OLAYLAR ve YANKILARI

2000 kimya mühendisi işportacılık ve şoförlük yapıyor!

Kimya Mühendisleri Odasının düzenlediği basın toplantısında «5000 dolaylarında kimya mühendisinin 2000'inin işsiz ve açıkta olduğu bildirilmiştir. Büyük bir kısmı kendi meslekleri dışında muhasebecilik, öğretmenlik hatta şoförlük yapmaktadır» denmiştir. Kimya mühendislerinin, işsizliğinin nedeni üç noktada toplanmıştır. Devlet sektörünün ilgisizliği, askerlik durumu, yurt çıkarları olarak özetlenen işsizliğin en çok askerlik durumundan olduğu açıklanmıştır.

Zonguldak'ta 600 madenden işçisi işbaşı yapmadı

Ereğli Kömür İşletmelerine bağlı Karadon üretim bölgesindeki Gelik maden ocağında çalışan 600 maden işçisi primlerinin arttırılmasını isteyerek gece vardiyasından itibaren ocaklara inmemişlerdir. İşletme yöneticilerinin ve sendikacıların işbaşı yapmalarını istemelerine rağmen işçiler ocaklara girmekte diremişlerdir.

400 ihtiyaç maddesine zam yapıldı, 55 zam kuyrukta...

1973 yılının 1 Ocakından 15 Kasımına kadar Türkiye'de 400 maddeye zam yapılmış ve 55 madde de zam kuyruğunda beklemektedir. Türkiye'de pahalılık % 20 yi geçmiştir. Bu

arada Pet-Kim ürünlerine yapılan zamdan sonra kovadan hortuma kadar her çeşit plastik maddenin fiatı artmıştır. Plastik sanayiinde kullanılan hammaddeye yapılan zam küçük imalâthaneleri şaşkına çevirmiştir. Sadece İstanbul'da 10 bin işçinin çalıştığı bu işkolunda işsizlik tehlikesi çığ gibi büyümektedir.

Avustralya kaçak işçileri sınır dışı ediyor

Avustralya hükümeti, Avustralya'ya turist pasaportuyla gelip çalışmak isteyenlerle sıkı bir mücadeleye girişmiştir. Yakalanan turist işçilerin derhal ülke dışına çıkarılacağını ve bir daha da ülkeye alınmayacağını açıklamıştır. Avustralya'daki fabrika sahipleri şimdiye kadar işe aldıkları yabancı işçilerden pasaport sormuyorlardı. Alman bu karardan sonra işverenler işçilerin pasaportlarını tetkik ettirecekler ve turist pasaportu taşıyanları ise almavacaklardır.

AS-İŞ grevinde olaylar çıktı

Ağaç Esva işçileri (AS-İŞ) Sendikasının 87 günden beri devam eden Ankara Merkez işyerinde grevci işçilerle, işveren temsilcileri arasında olaylar çıkmış ve bazı işçiler hafif şekilde yaralanmışlardır. 17 Ekim 1973 de sözleşme görüşmelerinin çıkmaza girmesi ile başlatılan grevin 87. gününde işveren, grevci işçiler yerine iş-

çi çalıştırmak istemiştir. Grevci işçiler bu duruma engel olmak isteyince işveren temsilcileri ile işçiler arasında çatışma çıkmıştır.

General Motors 48 bin işçiyi işten çıkarıyor

Dünyanın en büyük şirketi olan General Motors, Ocak ve Şubat aylarında 48 bin işçinin işine son vereceğini açıklamıştır. Son petrol buhranını gerekçe olarak göstererek 21 Ocaktan itibaren 10 gün içinde 38 bin işçiyi, daha sonra da diğerlerini çıkaracağını açıklamıştır.

50 bin Filistinli Kissinger'e «evine dön çirkin Amerikalı» diye bağırıldı

Amerika dışişleri bakanı Henry Kissinger, Lübnan devlet başkanı Süleyman Francieh ile görüşmek üzere Beyrut'a gitmiştir. Elli bin öğrenci ve solcu Filistinli Beyrut sokaklarında «Evine dön çirkin Amerika'lı, seni istemiyoruz...» diyerek gösteri yapmışlardır. Kissinger yedi saat süren görüşmeden sonra Şam'dan ayrılırken, «Kanaatime göre yirmi yıl daha bir Amerikalı bakan bu ülkeye ayak basmavacaktır...» demiştir.

TÜRK BASININDA İNÖNÜ

MÜMTAZ SOYSAL (Barış): «Topluma, halka sahip çıkışla, devlete sahip arasındaki farkı küçümsemenin fiyatını ödemişti İnönü.»

EDİRNE İPLİK'TE YETKİ ALINDI

Mahmutbey köyde üretime yeni açılan Edirne İplik (Edip İplik) işyerinde çalışan üçyüze yakın işçi kardeşimiz, sendikamız Tekstil saflarında kenetlenmişlerdir.

Bakırköy şubemizin örgütlediği işyerinde işçiler dayanışmanın örneğini vermişlerdir. Türlü baskı ve tehditlere göğüs germişler, işten atılma tehditlerinden yılmamışlardır. Sendikal faaliyet yüzünden işten atılan dört arkadaşlarının bıraktığı yerden mücadeleye devam etmişler ve işverenin işyerine getirmek istediği sarı Teksif sendikasını işyerine sokmamışlardır. Bölge Çalışma Müdürlüğünün de

bir azizliği ile karşılanmış, Bölge Çalışma Müdürlüğü, üye fişleri geç verildi gerekçesi ile sayım yapmamıştır.

Fakat, üyelerimizin işlerini titizlikle yürüten hukuk büromuz İş Mahkemesi tarafından aldığı kararla üye fişlerinin sayılmasını sağlamıştır.

Yapılan sayımda işlerinde çalışan işçilerin çoğunluğunun sendikaya üye olduğu kanısına varılmış ve sendikamıza toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi verilmiştir.

Yiğit ve uyanık Edip İplik işçilerinin örnek dayanışmasından güç alan sendikamız, önümüzdeki günlerde toplu sözleşme görüşmelerine başlayacaktır.

Edirne İplik işçilerinden bir grup

İnönü: 1884-1973. 25 Aralık 1973 Salı günü İsmet İnönü'nün ölüm haberi tüm yurda bir anda yayıldı. İç ve dış basın konuya günlerce yer verdi.

NADİR NADİ (Cumhuriyet): «İsmet İnönü'nün ülkemize yaptığı hizmetleri bilimsel açıdan değerlendirebilmek için vakit henüz erkendir.»

İLHAMİ SOYSAL (Yeni Ortam): Bir büyük bürokrat değil, ülkemizin en büyük bürokratydı... Zor günlerin adamıydı zor günlerde öldü.»

-Milliyetten-

Gön: Tekstil işçileri Sendikası
Babalı cad. 19/8
İSTANBUL